

LØRDAG

Trenerens utvalgte

Seksuelle
overgrep
i idretten

Metoderapport
SKUP-prisen 2011

Mette Bugge
Alf Endre Magnussen
Aftenposten

Seksuelle overgrep i idretten

1. Journalister

Mette Bugge, Sporten, Aftenposten

Alf Endre Magnussen, Dokumentasjonssenteret, Aftenposten

2. Prosjekt

Seksuelle overgrep i idretten

3. Publiserte artikler

Trenerens utvalgte. Jenny (14) ble misbrukt	Aftenposten Morgen	09.04.2011
Da Våg ble RYSTET	Aftenposten Morgen	10.04.2011
Slik sirkler de inn ofrene	Aftenposten Morgen	11.04.2011
Ble frastjålet sin ID av en mann som er bannlyst i norsk idrett	Aftenposten nett	11.04.2011
Tar år å bli hel igjen	Aftenposten Morgen	12.04.2011
- Spiseforstyrrelser kan skyldes overgrep	Aftenposten Morgen	13.04.2011
Vågsaken utvides	Aftenposten nett	13.04.2011
Overgrep i idretten (LEDER)	Aftenposten Morgen	13.04.2011
Mener idrettsforbundet gjør for lite	Aftenposten Morgen	14.04.2011
Vil ha overgrepstelefon	Aftenposten Morgen	15.04.2011
Ber utøvere om å sladre	Aftenposten Morgen	16.04.2011
Bannlyst trener varetoktsfengslet	Aftenposten nett	18.04.2011
- Seriøse utøvere ekstra utsatt for overgrep	Aftenposten nett	28.04.2011
- Helt sjokkerende	Aftenposten Morgen	29.04.2011
- Flere burde gjøre som Sjöberg	Aftenposten nett	29.04.2011
Har fått mot av Sjöbergs historie	Aftenposten Morgen	02.05.2011
Trener tiltalt for trusler og sexsjikane mot barn	Aftenposten Morgen	08.07.2011
- Tiltalte synes å være besatt av hevntanker	Aftenposten nett	30.09.2011
Fotballtrener fikk 2,5 års fengsel	Aftenposten nett	11.10.2011

4. Aftenposten, Boks 1, 0051 Oslo, 22863000

5. mette.bugge@aftenposten.no (telefon 90892215) og alf.magnussen@aftenposten.no (telefon 91759719)

6. Redegjørelse for arbeidet

a) Når og hvordan kom arbeidet i gang, hva var ideen som startet det hele?

En enkel liten notis på en internasjonal svømmenettside fortalte følgende:

I USA var 36 trenere, flere på OL- og landslagsnivå, utestengt fra den idretten på livstid.

Svømmetrenerne hadde fått lange fengselsstraffer, opp mot 40 års fengsel.

Da jeg leste dette, følte jeg tallene var skremmende. Min umiddelbare reaksjon ga følgende spørsmål:

Så mange – og det bare i én idrett?

Hvordan er tallene i norsk svømming, men først og fremst norsk idrett totalt?

Jeg hadde ikke sett noen samlende oversikt over dette, bare omtale av noen få enkeltsaker i lokal- og enkelte ganger rikspressen.

Målet mitt ble derfor å finne omfanget og belyse sider ved denne ”aktiviteten”.

Spørsmålene ble mange etter hvert, som: Hvem er mest utsatt? Hvordan sirkler trenerne inn sine ofre? Hvilke skader får de misbrukte? Hva kan gjøres for å takle en slik hendelse? Fines det et hjelpeapparat?

Jeg syntes også det var viktig å finne ut i hvilken grad Norges Idrettsforbund er opptatt av dette problemområdet, og kanskje først og fremst: Er det et problemområde?

I en organisasjon som har 1,2 millioner medlemmer og der hovedtyngden er barn og unge, var det grunn til å tro at det finnes trenere som har dragning mot mindreårige og som forbryter seg.

Tidlig ble det klart at det viktigste var å få fatt i tall. Hvor mange trenere snakker vi om?

Jeg kontaktet Norges Idrettsforbund, som jeg trodde kunne ha en oversikt over trenere som var anmeldt og hadde fått en dom, men det hadde de ikke. De visste ikke noe om antallet.

Telefon til flere store idrettslag fortalte at sakene mange ganger dysses ned og ikke får noe etterspill. Derfor sto det også klart for meg at det jeg ville finne bare var toppen av et isfjell. Det er imidlertid viktig å beskrive denne toppen, for å kunne gå dypere ned og avdekke mer under overflaten.

Innsamling av data

Lovdata er en database med (i hovedsak) anonymiserte dommer fra bl.a. Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene. Innholdet er mer eller mindre komplett for de to øverste nivåene, men noe mer begrenset og tilfeldig for tingrettene.

Siden det ikke finnes noen oversikt i Lovdata som omhandler overgrep i idretten som en egen kategori, måtte vi finne frem søkeord som skulle få frem de sakene vi var ute etter. Det var ord som idrettslag, klubb, forening, trener, utøver, sport, idrett, fotball, friidrett, svømming, boksing, bare for å nevne noe. De ble koblet mot ord som overgrep og seksuelt misbruk.

Vi avgrenset tidsperioden tilbake til 1990 og fant ca 30 saker.

Siden vi jobbet i nesten ett år, mye i perioder, lange pauser i andre, fulgte vi opp med nye søk for å fange opp det siste. Det kunne være saker og konkrete navn vi hadde fått tips om, eller oppdaget via søk på nett og andre medier. Da kom vi over ytterligere fire-fem saker.

Vi hadde kontakt med domstolen og politikamre, for å få tilsendt dokumentene, som ble gjenstand for lesing og undersøkelse.

Ny fase

Nå gikk jeg inn i en ny fase med å organisere tallene og tilfellene. Hvor mange ofre snakker vi om? Hvor mange trenere er domfelt? Noen få saker, der tiltalte ble frifunnet, tok vi ikke med. Hva slags type mennesker står bak overgrep – alder, yrke, bosted? Er det flest menn? Hva er alderen på de misbrukte? Hvor lange fengselsstraffer får de som blir dømt? Dette er en enkel måte å få ordnet data på, men meget informativt.

Problemstilling**b) Hva var den sentrale problemstilling ved starten av prosjektet?**

Finne ut omfanget av seksuelle overgrep i norsk idrett, sett i lys av det som var avdekket i USA. Hvilke idrettsutøvere er mest utsatt og hva slags trenere forbryter seg på denne måten? Foregår overgrepene oftere i fotball enn i de mindre idrettene?

Fikk tid

Sport er mer enn nyheter, kamper, statistikk og underholdning. Idretten har mange sider, men ikke alle kommer frem. Det er lett å bli forledet til å tro at sportsjournalistikk handler om seire, tap, litt krangling og konflikt, overganger, men ikke noe som kan måle seg med de virkelig avslørende sakene fra næringslivet.

Jeg mener at det i sportsjournalistikken er litt for lite graving.

Få saksområder belyses ved grundige undersøkelser over tid, trolig på grunn av at medarbeiderne er i en jobb med stort tidspress og mye reising.

Aftenposten har ressurser å bruke på gravejournalistikk, og jeg fikk tid og rom til å gjøre det. Ble tatt ut av vaktplanen i et par måneder da jeg hentet inn noe av informasjonen og skrev ut flere av sakene.

Ved å få historien til en vanlig jente, en idrettsutøver, fikk vi en unik mulighet til komme inn under huden på noen som hadde opplevd hva et seksuelt overgrep er, og hvilke konsekvenser det får.

Senere kom ekspertene, spesialpsykolog Judith van der Weele, som behandler mennesker som har vært utsatt for overgrep og Runi Børresen, førstelektor ved Høgskolen i Buskerud. Hun betjener Bekymringstelefonen i regi av "Sunn jenteidrett" og kunne si noe om at "Overgrep ofte fører til spiseforstyrrelser."

Jeg tok en rekke telefoner til blant andre ledere av Barnehus, men måtte etterhvert begrense omfanget av det som skulle bli med i serien.

Det er viktig å løfte et slikt tema opp på et høyere nivå, der de som bestemmer befinner seg. Jeg intervjuet blant andre idrettspresident Børre Rognlien "Vil ha overgrepstelefon" og statsråd Anniken Huitfeldt "Ber utøvere om å sladre".

Underveis hadde jeg intervjuet Per Tøien og Arne Fagerli i Norges Idrettsforbund, fordi de kjenner temaet godt. De jobber med politiattester i idretten og har selv lang erfaring fra idretten. Da det ble innført politiattester for få år siden, førte det til at de som skal jobbe med barn og unge i idretten må legge frem en slik attest i klubben. Hvis en trener ikke har noe på rullebladet, er det fritt leide. Flere av de som begikk overgrep, hadde politiattester uten noen form for anmerkning. De aller fleste trenere er ikke potensielle overgripere, men noen tar seg til rette og misbruker barn og unge.

c) Redegjør kort for hva som er genuint nytt i saken (sett mot evt. tidligere offentliggjort informasjon).

Noen av de tallene jeg kom fram til var følgende:

- 25 trenere er dømt for overgrep på nærmere 90 barn siden tidlig på 90-tallet.
- Trenerne har fått fengselsstraffer opp mot 4 år og tre måneder.
- Like mange gutter som jenter er misbrukt.
- Overgriperne kommer fra alle sosiale lag.
- Alle dømte overgripere har vært menn.
- Lag- og individuelle utøvere er like utsatt.
- De misbrukte representerte 14 idretter. I to av dommene sto det ikke hvilke idretter som de misbrukte var knyttet til.
- Fire trenere satt i fengsel da vi offentliggjorde vår serie.
- Tre trenere skulle i rettsak senere, men siden de ikke hadde fått en dom, kom de ikke med i vårt materiale. De ble dømt senere.

Dette så jeg var enestående tall i den forstand at ingen hadde samlet dem før. Jeg tok for meg idretten, men det er jo mulig å bruke tilsvarende metode på andre samfunnsområder.

I noen av sakene var de tiltalte frikjent, selv om de i ett av tilfellene var en trener som var dømt for overgrep tidligere. Kun trenere som var dømt, kom med i våre tall.

d) Kort beskrivelse av organiseringen av arbeidet, metodebruk, kildebruk, problem underveis mv. Redegjør spesielt for kildebruk og kildekritikk.

Jeg er opptatt av at en journalist skal ha god oversikt over det problemområdet som undersøkes, være kjent med begrepene, for bedre forstå hva man snakker om. Jeg føler det er viktig å bli en ”ekspert” på området, i den forstand at man vet mye mer enn det som kommer på trykk/nett/radio/tv, spesielt når man velger et så alvorlig tema, og en så omfattende serie. Jeg brukte veldig mye tid på å lese om seksuell trakassering og overgrep generelt, avhandlinger og bøker fra England, Tsjekkia, Canada, USA, Danmark og Norge, av typen:

“The Grooming Process in Sport: Narratives of Sexual Harassment and Abuse”, av Celia Brackenridge og Kari Fasting.

“Sexual Harassment in Sport” av Karin A.E Volkwein-Caplan og Gopal Sankaran.

”Sporet fanger.” En annerledes idrettshistorie, av Siri Halle

”Women in Sport in Czech Republic”, av Kari Fasting og Nadezda Knorre

”Protecting children from violence in sport.” Utgitt av UNICEF.

“The Baltic Sea Regional Study on Adolescents` Sexuakity”, av Svein Mossige, Mare Ainsaar og Carl Göran Svedin.

”Fra spøk til alvor.” Kommunikasjon mellom kvinnelige idrettsutøvere og deres trenere, av Trine Thoresen.

”Vold og overgrep mot barn og unge”, av Svein Mossige og Kari Stefansen.

”Seksuelle overgrep i idretten” av Gustav Kjølborg.

”Fra synd, fra sorg, fra fare” av Reimunn Førsvoll.

Jeg snakket med professorer, Kari Fasting og Jorunn Sundgot-Borgen ved Norges Idrettshøgskole, som delte sin kunnskap med meg. De bidro til at jeg fikk svært mange artikler å gå igjennom, som var publisert i internasjonale tidsskrifter. Det er tidkrevende, men verdt det.

Det er skrevet mye også om seksuell trakassering, men jeg valgte å la min serie omhandle seksuelle overgrep, som blir regnet for mer alvorlig.

Mye tid ble også brukt på å lese hva ungdommen selv skriver. Jeg fant frem til fora på nett som jeg ikke ante eksisterte, der ungdom som har opplevd overgrep beskriver sine tanker.

Nå hadde jeg fått en god base og oversikt og da laget jeg en plan for hva slags artikler serien skulle bestå av. Da jeg viste den til avdelingsledelsen, kom det frem at vi trengte å gi serien et ansikt, et ungt menneske som var misbrukt av treneren sin, som ville fortelle sin historie. Vi kunne ikke ha bare tall og eksperter.

Hvem da?

Jeg innrømmer at jeg lurte på om jeg ville finne noen som kunne stå frem, for i utgangspunktet kjente jeg ingen som hadde vært utsatt for seksuelle overgrep i idretten.

Først prøvde jeg veldig enkelt ved å forespørre i nære idrettsmiljøer. Uten hell. Deretter kontaktet jeg via mail og telefoner sentre for incest og seksuelle overgrep. De finnes i alle fylker, av typen DIXI, SMIH og SMISO. Det finnes ”hjelpesentraler” dit ofre for seksuelle overgrep kan komme, men jeg var jo spesifikt ute etter noen fra idretten. Jeg fikk et par positive svar, men ”klientene” var ikke villig til å prate med meg.

Til slutt fikk jeg tips internt om å gå via bistandsadvokater. Navnene deres står i domspapirene. Jeg forsøkte flere, de var veldig hjelpsomme, men ofrene sa nei. Jeg brukte et par måneder på denne letingen, fordi noen av de misbrukte var i tenkeboksen, før jeg fikk et negativt svar.

Jeg lot dem få den tiden de trengte til å ta en avgjørelse.

Jeg var tidlig bestemt på at det etisk ikke var riktig at den personen jeg skulle intervjues skulle stå frem med bilde og eget navn i avisen, av hensyn til at det ofte er unge mennesker som ikke engang har fortalt det de har opplevd til foreldrene. En slik offentliggjøring kunne skade ytterligere. Det var også en fordel å kunne si det, da jeg forsøkte å få noen til å snakke.

Etter mer leting, fikk jeg en bistandsadvokat hjelp til å finne ”Jenny”, en kvinne tidlig i 20-årene. Hun hadde vært utsatt for gjentatte overgrep fra sin trener da hun var 14 år.

Møte med ”Jenny”

”Jenny” ble intervjuet en kveld i Oslo. Vi snakket sammen i et par timer, og jeg tok opp intervjuet på bånd. Jeg følte det var viktig å få til en god samtale, og da er det greit med øyekontakt.

Det at jeg hadde satt meg så grundig inn i hennes og andres saker, gjorde at jeg kunne stille gode spørsmål.

Hun fortalte om treneren, dobbelt så gammel som henne, som hadde manipulative evner. Det skjønte hun ikke i starten.

Han var en omsorgsperson, hun hadde normale tenåringsproblemer. Han kjørte henne hjem og det utviklet seg til seksuelt samvær. Alt måtte holdes hemmelig.

I en periode hadde hun selvmordstanker.

”Jenny” bygget en mur rundt seg. Da foreldrene til slutt tok affære, fordi de skjønte at det var noe galt, falt muren. ”Jenny” var lettet.

Det var sterkt å få hennes historie, men den ga en god beskrivelse av hvordan slike forhold utvikler seg. Det kunne bekreftes i de dommene jeg hadde fått tilgang til.

Jeg var opptatt av å få et bilde av ”Jenny”, og da bakfra. Hun vegret seg litt i starten, men jeg lovet full anonymitet og hun ble med senere.

Jeg tok bilder selv for ikke å involvere utenforstående. Da hadde jeg full kontroll over kildevernet.

For å unngå at hun skulle bli gjenkjent av familie, venner og studiekamerater, kjøpte jeg nye klær til henne - frakk og skjerf. Jeg hadde med lue og støvletter. Ville ikke at noen skulle gjenkjenne henne på fottøyet heller.

Det hører med til historien at hun i ettertid har vært veldig godt fornøyd med serien, glad for at hun lettet på trykket. Vi hadde kontakt flere ganger underveis og da serien var ferdig. Jeg hadde også et intervju med hennes bistandsadvokat, som hadde erfaring fra hvordan klubben hadde håndtert denne saken. Han var overrasket over mangelen på profesjonalitet på klubb- og krets nivå. Han ble en sidesak.

Mer viten

Da ”Jenny” var i boks, førte det til flere spørsmål: Hun hadde fortalt meg om hvordan hun ble oppvartet av treneren i starten, at hun fikk mye oppmerksomhet. Denne groomingen, der overgriperne sirkler inn sitt bytte, måtte forklares profesjonelt.

Siden jeg gjennom 34 år som sportsjournalist har hatt god kontakt med fagfolk på Norges Idrettshøgskole, fikk jeg tilgang til litteratur om emnet og råd om hvem jeg skulle henvende meg til.

Nå leste jeg dessuten dommene igjen, med nye øyne, for å lete etter svar på dette spørsmålet. Svarene kom:

”Treneren lokket med at fornærmede ville få trene fast i den aldersbestemte klassen, hvis hun ble med på biltur” heter det blant annet i en dom fra 2007.

Eller denne: ”Spilleren var under opptrening etter sykdom, da treneren gradvis økte overgrepene fra beføling til samleie under påskudd av at dette var et ledd i opptreningen”.

Når man får noe konkret på denne måten, blir det dessuten lettere å gå videre til ekspertene.

Offentliggjøring

Vi hadde planlagt et parallelt løp på nettet, og da diskuterte vi internt om vi skulle åpne opp for kommentarer og debatt. Av hensyn til saken, at noen med fullt navn kunne bli uthengt og stemplet som overgripere, ble vi enige om at Aftenposten ikke kunne gjøre det.

Artiklene ble i første omgang publisert hver dag i åtte dager før påske i 2011. Den første sto på trykk 9. april. Den fikk hele forsiden i avisen: ”Treneren hadde full kontroll over meg.” Serien åpnet ikke på Sporten, men i Lørdagsavisen. Nyhetsredaktøren mente at den var så god at den skulle være der for å fange et større publikum. Senere overtok Sporten serien og oppfølgingen, som også inkluderte nettdebatt. Leserne fikk sende inn sine spørsmål, som professor Jorun Sundgot-Borgen svarte på.

Andre omgang av serien varte fra 28. april til 11. oktober 2011. Da ble det oppfølging.

Den tidligere verdensmesteren i høyde, Patrik Sjöberg fra Sverige, kom ut med bok ”Det du inte såg”, der han fortalte at han over flere år ble utsatt for overgrep av sin trener og stefar. Det ble en sterk bekreftelse på at det temaet jeg hadde tatt opp var viktig.

På svømmeren Ida Marko-Vargas hjemmeside (hun trener nå for sitt tredje OL) oppdaget jeg at hun skrev om hva offentliggjøringen av Sjöbergs historie hadde betydd for henne. Den svenske jenta, som bor i Norge, ble dermed også en sak for Aftenposten.

Målet med artiklene om seksuelle overgrep i idretten ble for meg:

Å få belyst at norsk idrett ikke er noe unntak når det gjelder seksuelle overgrep. Vi leser om at det skjer i skolen, i kirken, på jobb – og igjen er det som oftest ét og ét tilfelle som presenteres i mediene. Ikke noe samlet bilde.

Artikler som omhandler misbruk i idretten, har det vært relativt få av. Bortsett fra en sak som handlet om en trener og mange ofre i klubben Våg i Kristiansand, har de fleste andre saker endt som notiser. Hvis de er presentert litt større, er det i lokale aviser på de stedene der en sak skal komme opp for retten.

Jeg mener at jeg fikk frem noe genuint nytt, og målet ble etter hvert også å bidra til at Norges Idrettsforbund i fremtiden tar dette feltet mer alvorlig.

7. Spesielle erfaringer du vil nevne

I en slik serie, som bare på papir ble 17 helsider i Aftenposten, pluss en leder, og ytterligere seks-syv artikler på nett, må man veksle mellom sjangere. Da vi åpnet serien med ”Jenny” over fem sider en lørdag, ble fortellende journalistikk benyttet.

Historien ble veldig levende, som en kriminalroman der man måtte lese fra begynnelse til slutt. Vi la også stor vekt på foto, og supplerte bilder av ”Jenny” med sjangerbilder, fra en garderobe. Artikkelen om ”Jenny” ble presenter meget delikat, med god faktainformasjon.

Senere ble det nyhetssaker og ”vanlige” intervjuer, men også artikler med innlevelse og nærhet. Vi var i Kristiansand, i den klubben (Våg) som hadde treneren som har foregrepet seg på flest barn og unge. Der var vi først i samtaler med klubbens ledelse, før vi var ute på treningsfeltet. I artikkelen om Våg ble det brukt mer dramatiserende virkemidler av typen:

”Mandag kveld 2. februar 2009. Telefonen ringer hjemme hos Bjørn Ole Frohm, nestleder i Våg Fotball. Der og da vet han ikke at klubben snart skal måtte håndtere den største overgrepssaken i norsk idrett, når det gjelder antall ofre.”

Erfaringen er at det er viktig å opptre på en ryddig måte, slik at de som skal fortelle sin historie får tillit til journalisten.

For å dobbeltsjekke opplysninger fra ledere i klubben Våg, valgte jeg å intervju politifolk i Vest Agder politidistrikt om denne saken. Dermed kunne jeg sjekke at opplysningene jeg hadde fått var korrekte.

I tillegg fikk jeg meget god informasjon om hvordan ”Spesialenheten for seksuelle overgrep mot barn under 18 år” arbeider. Bare i Vest Agder politidistrikt er det 200 slike overgrepssaker i året. Flertallet av disse sakene har i utgangspunktet ikke noe med idrett å gjøre, skjønt når det gjelder barn og unge er de fleste med i et idrettslag. Dermed vet vi at det er mange barn og unge som spiller håndball og fotball, som svømmer og går på ski, som har slike vonde opplevelser i bagasjen.

For å kvantifisere omfanget av bare én sak, den i Kristiansand der en trener/sportssjef ble tatt, så fant politiet 4695 billedfiler og 40 filmfiler med seksualiserte skildringer og fremstillinger av barn, inkludert overgrep, hjemme hos ham.

Det at jeg hadde kontakt med politiet, da jeg ringte dem igjen et par måneder senere, førte til en nyhetssak på nett noe senere. Jeg fikk opplysning om at flere ofre hadde meldt seg, og at det ble ytterligere én rettssak.

Siden det gikk fem måneder fra akkurat disse intervjuene i Kristiansand ble tatt, og til de kom på trykk, informerte jeg ofte hvor saken sto. Det bidro også til at de involverte ikke fortalte de historiene jeg hadde fått videre til andre medier.

Etter hvert skjønnte jeg at mange visste hva Aftenposten jobbet med, og jeg ble redd for at konkurrenter ville tenke i samme bane, men det skjedde heldigvis ikke.

Da serien åpnet, hadde vi også ”Tips oss”. Jeg fikk mange tips og tilbakemeldinger på mail, telefoner og sms, fra leserne. Det åpnet opp for flere nye saker underveis. Det førte til en sak om at det ”Tar år å bli hel igjen”, et intervju med spesialpsykolog Judith van der Wele. Også idrettsledere og trenere kom på banen. ”Jeg er skamfull på vegne av trenerstanden” og ”Etterlyser etiske regler for trenere”, sa juniorlandslagstrener i skyting, Anne Grethe Jeppesen. Jeg kom også i kontakt med fotballtrener Anthony Bratli i Haslum, en tidligere politimann, som var frastjålet sin identitet av en trener som var dømt for seksuell trakassering og som var bannlyst i norsk idrett.

Erfaringen underveis var at forskere ofte har mange ”godbiter” de ikke går ut med. De publiseres i internasjonale tidsskifter, og det synes forskerne er OK. Men hvis en journalist henvender seg, så graves nyhetene og blir offentlige.

Jeg fikk på den måten tak i en sterk nyhet om hvem overgriperen i idretten er, ofte en autoritativ type med grov språkbruk, som skriker til sine utøvere, tar avgjørelser over hodet på dem og er veldig resultatorientert. Denne nyheten ble plukket opp fra en undersøkelse foretatt av Trond Svela Strand, vitenskaplig assistent ved Norges Idrettshøgskole, og professor Kari Fasting, som hadde samarbeidet med kolleger i Tsjekkia og Hellas. Artikkelen de hadde produsert var antatt i tidsskriftet ”International Journal of Sport Science & Coaching, og skulle publiseres noe senere.

Underveis i serien offentliggjorde vi ”Brev fra en overgriper”. Det viste seg at min samarbeidspartner Alf Endre Magnussen hadde spart på et brev fra seks år tidligere, da han var tilknyttet et idrettslag. Langhus IL hadde fått henvendelse fra en ung mann som ville ha trenerjobb. Det klubben ikke visste med sikkerhet da, men ble klar over mye senere, var at han skrev under falskt navn. Nå skjønnte vi at han var mannen (trener og dommer) som norsk idrett hadde bannlyst. Vi hadde dermed dokumentasjon på hans fremgangsmåte, hvilke rørende virkemidler han brukte for å få seg en trenerjobb.

Erfaring: Ikke kast dokumentasjon, fordi man aldri vet hva man får bruk for.

Drapstrussel

En meget spesiell og ny erfaring jeg fikk oppleve etter så mange år som sportjournalist, var at jeg fikk drapstrussel. Den kom fra denne bannlyste treneren jeg hadde skrevet om. Han hadde operert over hele landet, og sendt trusler til alle som hadde vist ham bort fra haller og baner. Jeg hadde sett disse tekstmeldingene, og visste derfor med en gang at der var ham.

Trusselen ble anmeldt. Denne treneren ble, etter at serien var ferdig, fengslet og fikk en dom på 2,5 års fengsel. Tiltalen mot ham var omfattende, og drapstrusler og andre trusler inngikk der. Også den til meg.

En kollega i Aftenposten dekket rettsaken.

Konsekvenser

Jeg tror at enhver gravejournalist drømmer om at den saken man tar opp, ska få konsekvenser. Serien ”Overgrep i idretten” førte til følgende:

- På trenerkurs, i mange klubber og i Olympiatoppen legges det nå større vekt på å snakke og diskutere hvordan man skal lage et miljø som ikke gir rom for at trenere kan opptre på denne måten. Tidligere var ikke emnet på kjøreplanen.
- Trenere har fått sparken.
- Særforbund tar opp dette temaet når det er konferanser. Jeg ble selv invitert til en stor konferanse i Norges Svømmeforbund. Riktignok kunne jeg ikke stille opp, men en av ekspertene jeg hadde skrevet om, holdt foredrag.
- Det kommer opp nye forskrifter som skal behandles i Stortinget senere i år. De dreier seg om en utvidelse av den politiattesten som finnes i dag, og som trenere/ledere som jobber med unge må legge frem.
- Norges Idrettsforbund jobber med å få en telefon der foreldre, trenere og lagkamerater kan ringe inn og få råd når det gjelder mistanke om seksuelle overgrep. Ofrene kan få noen å prate med og konkret veiledning til hvor de skal henvende seg. NIF velger trolig Redd Barna som samarbeidspartner for denne Bekymringstelefonen.

Professor Jorunn Sundgot-Borgen, som jobber med seksuelle overgrep til daglig, mener at det aller viktigste som kom ut av serien er at terskelen for å si fra er blitt mye lavere. Hun har fått mange flere henvendelser enn hun hadde før serien startet.

Det ser jeg på som en meget god nyhet.